

magjarske liberalce in ob jednom turkoljube neizmerno iznemirila. List poroča, da sta naš cesar in ruski car se zastran Turčije popolnem porazumila, da pa se to v Avstriji še ne da veljati zaradi znotranjih razmer, to se reče zavolj nemških ustavoverceev in magjarskih mogotceev; vendar, pravi list, se bo skoro vse to spremenilo, sedanji ministri se bodo morali omenjenej zvezi ali podvreči ali odstopiti. — Dunajski ministri in liberalna večina državnega zbora so se te dni hudo skregali zlasti zaradi novih pravil, katere so naši ministri z ogerskimi vred načrtali za nacionalno banko. Vsled teh pravil bi morala banka izdajati 30 % magjarskih bankoveev, tega pa banka sama neče in tudi poslanci ne; ker so se pa ministri v dogovorih z ogerskimi zavezali, da bodo ostali mož beseda, bodo morali liberalci in ustavaki vsemu prikimati, kar Magjari hočejo, ali pa bodo morali ministri nove volitve razpisati ali pa sami odstopiti. — Na mesto umrlega č. o. servita Rainerja bo v Frohnleithnu za državnega poslanca najbržej izvoljen mladi zgovorni knez Alojzij Lichtenstein, tisti, ki je lani pri občnem zboru mariborskega kat. polit. društva tako sijajno govoril o škodljivosti liberalizma. V Dalmaciji so Slavjani veselo zmagali čez Lahe, imajo izmed 41 poslancev 30 narodnih, čeravno je volilni red tako umetno in njim v škodo narejen, da pride na 40.000 večjidel laških prebivalcev ravno toliko poslancev, kakor pa na 400.000 kmetskih večjidel slavjanskih stanovnikov. Slavjani so tedaj tudi v nekaterih mestih prdili do večine. Slava njim! Na Hrvatskem je umrl baron Vranicani 73 let star. Blagi mož je 10.000 fl. daroval jugoslavjanskej akademiji in 6000 fl. vseučilišču v Zagrebu. Magjari so prepovedali snovati katoliška politična društva. Med bosenskimi begunci na Hrvatskem je 6500 ljudi po legarju zbolelo.

Vnanje države. Zavolj bližnje rusko-turške vojske je tudi Avstrija začela priprave, da se vojski hipoma pokličejo. — Angleški minister Salisbury je v Parizu, v Berlinu, na Dunaju in v Rimu beračil za pomoč zoper Ruse, pa povsod dobil — brco. Zato sedaj Angleži ne vedo kaj bi storili, ali bi šli sami Turka braniti ali bi si tudi kak kos Turčije vzeli. — Na Nemškem hoče Bismark porotnice odpraviti, toda liberalci jih nečejo pogrešati; Poljakom se na Pruskem huda godi; sedaj se je poljski jezik celó pri sodnijah prepovedal. Francozi se pripravljajo med seboj in stranka radikalcev ali antikristov postaja vedno močnejša in predrznjša. Lehkomišljeni Francozi so poigraje Pariza l. 1870 že pozabili! — Rusko posojilo 100 rubeljnov je že dognano, 2 mesti Petrovgrad in Moskva ste sami vse pokrile; ruska vojna na jugu je v 13 dnevih 304.000 možmočna z 540 kanoni bila postavljena na turško mejo. Ves svet se tej urnosti čudi. Z rusko vojno bodo potegnili tudi Rumuni, Srbi, Črnogorci in Grki; vsi se pripravljajo na boj. Turk bo v tej vojski bržčas sam

— in zato mu bo v Evropi došla — poslednja ura. Egiptovski vice-kralj je svojega finančnega ministra lastnoročno natepel, izgnal in na potu ubiti dal! Turška pravica!

Za poduk in kratek čas.

Iz Maribora v Solčavo in savinjsko dolino.

II. Iz Prevali naprej je prva železniška štacija pri Blibergu; mestice leži z ličnim gradom malo uro hoda na desnej strani. Okolica je zala, zemlja rodovitna. Proti jugu kipijo razčesane gore v modro nebo. Sivo pečevje je golo in rastline ne najdejo na njem živeža, le sivo mahovje se ga klaverno ovija. Med gorami štrli gora sv. Uršule v nebo kakor skalnat greben, črez vse pa gleda velikanska Peča. Večji del krasne Koroške se vidi iz njene površine. Iz Bliberga smo potem pridrdrali v Kühnsdorf, ki se slovenski nazivlja: Sinčjaves. Do sem smo se vozili po gladki železni cesti, sedaj pa se je reklo železnico zapustiti. Proti Kapli, kamor smo bili najprvle namenjeni, se mora ali pešice iti, ali voz najeti, če ga je dobiti. Na našo srečo je na kolodvoru v Sinčjivesi res čakal voz, ki je bil ravno iz Kaple pripeljal neko družbo. Sicer sem moral z glavo skimavati, ko sem ga ogledoval in sem se precej bal njemu svoje ude naložiti, vendar sem mislil, boljše nekaj, kakor pa nič in sem najel voz za sebe in za svoja tovariša. Bil pa je voz res celó posebnega stroja — stavim sto goldinarjev proti jednemu, da mu ni bilo jednakega najti niti na velikanski dunajski razstavi. Poldné je že minolo, in trebuh se nam začeli kregati, da tako dolgo z dolžno jim postrežbo odlagamo. Zavrnuemo torej iz steze na stran v bližnjo krémo ter prašamo, ako še na komenu gori in če še kaj zraven ognja stoji? Mlada natakarica, z prijaznim koroškim licem, brž v kuhinjo pohiti in vrnivša se brzo reče, govedine nimajo več, torej tudi juhe ne, ako pa hočemo, nam je prijazno djala, zamoremo dobiti ovčetine ali pečena piščeta, ki so brž ko ne še po dvorišču skakljala. Jaz si izvolim ovčetino, tovariša pa si naročita vsaki jedno pečeno pišče. Meni se je brž postreglo, tovariša pa sta morala nekoliko časa počakati. Toda dobila sta res prav koroška piščeta; pri nas so komaj kokoši tolke. Še polovice nista spravila pod streho, čeravno sta se skoro zraven potiti začela. Sedaj plačamo, kar smo bili dolžni, ter stopimo na cesto, kder nas je vozač z svojim čudnim vozom že čakal. Radoveden sem bil, kako se bo prišlo na voz, ki je bil precej visok in okoli in okoli z železno ograjo omrežen; le od zaja nad repico je poprečkem ležal železen hlod, kar mi je na misel dalo, da se menda le od zaja na voz vzhaja. In tako je res bilo. Vozač je železni hlod vzdignol in potniki smo drug za drugim zmuzali se na voz. Tukaj je bila na vsakej strani podolgem jedna lesena klop. Na

njo smo se posadili in si morali drug drugemu v oči gledati, če si tudi nebi bili dobri. Opazno zapre sedaj vozač železni zapor za nami, kakor da bi ga bojazen spreletavala, da nas kde iz voza ne pozgubi ali da mu kateri ne uide. Bili smo res naloženi na pravi telečnjak. Ko je bilo vse uredjeno, se posadi vozač na svoje mesto, počí z bičem po konjih in sedaj je šlo urno naprej z neizmernim ropotanjem. Bilo je slišati, kakor da bi same klopotece vozil. V pol uri bili smo v Dobrivesi; nemški se njej pravi Ebersdorf. Na levo stran na majhni višini stoji obširno poslopje očetov benediktinov in zraven prostorna cerkva. Poslednja bo menda že več, kakor 700 let stara; prvi stanovniki pri njej bili so očetje avgustinci. Pobožni grof Kacelin bil je ob koncu 11. stoletja gospod cele okolice in njo je akvilejskemu patrijarhu Ulrihu podaril z namenom, da bi njeni dohodki služili v zdrževanje redovnikov, ki bi po njegovi smrti opravljali zadušnice pri grobu njegovem. Blagi grof je naglo umrl v Göttling-u na Štajerskem, njegovo telo pa so poznej odpeljali v Dobrives, kder je akvilejski patrijarh, ranjkega dedič, postaviti dal prekrasno cerkvo. Ob enem je pozval tje menihe avgustince, kojim začetnik je bil sv. Avgustin, ker je ta spisal pravila, po katerih imajo živeti. L. 1154. dne 20. oktobra je patrijarh Peregrin temeljni kamen položil samostanu, kateri je bil avgustincem namenjen in ga je poznej res njim izročil. Med avgustinskimi prošti je znamenit prošt Lavrencij, ki je zavolj turških napadov dal samostan in okolico utrditi z obzidjem, rovi in nasipi; neki plemenitaš Löschenpfeffer mu je pomagal z ustavnino, ki je dala na leto 100 ogerskih zlatov. Dalje prošt Lenart iz rodbine plemenitih Hodišancev. Ta je poznej postal nadškof solnograški in je slovel kot stavitelj gradov in cerkvá. Gradovi Brezje, Tagganbrun, Gmünd, in Tanzenberg in lepa cerkva bl. Marije v Svečah so še sedaj sledovi njegovega delovanja. Leta 1603 je umrl 41. in slednji prošt avgustincev v Dobrivesi. Cesarski komisar je zabranil volitev novega prošta in samostan in vse imetje izročil jezuitom. Ti so potem tukaj imeli svoj veliki noviciját za svo znotranjo Avstrijo ter so postavili sedanje samostansko poslopje. Toda l. 1772. bili so jezuiti izgnani in samostan je postal državna graščina, katero je l. 1810. cesar Franc izročil oo. benediktinom v št. Pavlu, ki jo še sedaj posedajo. Blizu Dobrivesi bil je slavnoznan zgodovinar (Germania sacra) in jezuit Marko Hanžič rojen in v samostanu pri jezuitih izgojen.

(Dalje prih.)

Smešničar 49. Prašanje: katera fara ali župnija v lavantinski škofiji je najbolj zdrava? Odgovor: brez dvombe mahrenberška; kajti tam še noben fajmošter, noben kaplan ni umrl — vsak prej odide.

Razne stvari.

(*Javna zahvala.*) Na den blagoslovljenja nove šole v Lembahu je blagorodni gospod Jožef Kodela, veliki posestnik pri Mariboru poprejšnemu svojemu velikodušnemu daru 100 fl. določil 20 fl. za šolske potrebe, za kar mu tukaj očitno in dolžno zahvalo izreka v imenu šol. odbora

Janez Jauk,
predsednik šol. sveta.

(*Za bosenske in hercegovinske reve*) je daroval g. J. C. v R. 2 fl. Odposlali smo torej zopet 25 fl. g. Horaku v Ljubljano, kot predsedniku odbora za podpiranje ubogih turških kristijanov — skup 400 fl. 49 kr. Ostalo je 60 kr. Nadalje sta darovala Jožef Majal in njegova nevesta pri sv. Martinu na Pohorju 3 fl. Bog plati!

(*Celjski okrajni zastop*) je v proračun za l. 1877 postavil stroškov 25.009. Vsi direktni davki znašajo 119.133 fl. Na te sme naložiti 21 % za okrajne potrebe, t. j. 25.018 fl. tedaj bo zmanjkalo 891 fl. Tretjino ali 7 % vseh stroškov delajo samo šole.

(*Nova šola*) v Makolah je dozidana in je bila 9. novembra slovesno blagoslovljena.

(*Prašanje do „Slov. Gosp.“*) Imajo li taki, kateri so zarad storjene krive svojo kazen v zaporu prestali, pravico voliti in voljeni biti v srenjski zastop? Tomaž Erjavec pri št. Jurju. Odgovor: nimajo in sicer skozi 3 leta po prenehanju zaporu. Gemeinde-Gesetz 1864 §. 10.

(*Mrtvega*) izvlekli se iz Pesnice pri šetarskem mlinu blizu sv. Lenarta v slov. goricah Antona Čučeka, posestnika v Spod. Voličini. Na glavi je bil ranjen. Ali je tukaj hudodelstvo ali samo nesreča, to še ni znano.

(*Luteranskega učitelja*) so na farnej šoli v Kremnici na Koroškem nastavili med katoliškimi učenci v bližnjih Tratah pa med lutrovske otroke katoliškega učitelja. Ali je to samo narobe svyet?

(*Spremembe v lavantinski škofiji.*) Č. g. Fr. Trafenik je imenovan za kn. šk. duhovnega svetovalca in za dekana v Škalski dekaniji. Č. g. Jož. Gospodarič, kn. šk. duh. svetovalec in dosedanji dekan v isti dekaniji stopi v stalni pokoj. Č. g. Al. Šijanec pride za namestnika v zgornjo Poljkavo, St. Mohorko za kaplana v Uelnico, in V. Kranje za kaplana v Prihovo. Umrl je č. g. Mih. Vavpotič, kaplan v Prihovi, star 36 let. Kaplaniji v Remšniku in na Mutio stanete začasno izpraznjeni. Č. g. A. Balou je prezentiran za Vransko.

(*Za družbo duhovnikov*) so vplačali č. g.: Masten 22 gl., — Karba, Sever, Voh, Hajšek A., Pihler, Repič, Herg, (ustn. dopl.) Kalin Fr., Kalin J., Urek po 11 gl. in Canjker Jak. 6 gl.

(*Dražbe*) v tretje 4. dec. Anton Božič 2530 fl. v Konjicah, Franca Jug 2000 fl. v Konjiškivesi, Martin Romič v Babjemvrhu; 6. dec. Kašper Korenjak v Šedini 3630 fl., Janez Hlačar v Libojah 4100 fl., Tomaš Čuš v Vratislaveih 2797 fl. in 9. dec. Jakob Čatarič 92 fl. v Vratislaveih.